

In elke Waterspiegel vragen wij een gastcolumnist zijn of haar visie te geven op een actueel thema.

Drinkwater en recreatie

Iedereen begrijpt dat drinkwater noodzakelijk is. Iedereen begrijpt ook dat je niet in de bron moet spugen. Vervuiling van de bron kun je beter voorkomen, dan het vuil er later weer uit te moeten halen. Gevolg hiervan is dat waterwingebieden speciale bescherming krijgen.

Drinkwaterbedrijven zijn door die brede maatschappelijke steun in staat een halt toe te roepen aan plannen die de waterwinning bedreigen: woningbouw, stortplaatsen, winning van olie of gas. Waterwingebieden zijn daardoor oasen geworden, waar de natuur volop kansen krijgt om te overleven. Vergelijk de Hollandse duinen eens met de Vlaamse. Dankzij de drinkwaterbedrijven zijn in Noord- en Zuid-Holland grote natuurgebieden behouden gebleven. De Vlaamse duinenkust is volledig volgebouwd. Op een klein stukje na tegen de Franse grens, waar – u raadt het al – een drinkwaterbedrijf actief is.

Nog niet zo lang geleden stonden drinkwaterbedrijven in een kwaad daglicht bij de natuurliefebbers. Dat was een culturele erfenis. Ze waren groot geworden met Thijsse en Heimans, die hun lans braken over de verdroging die de waterwinning met zich meebracht. Aan die verdroging kwam al in de jaren 50 een einde door grootschalige infiltratie van voorgezuiverd rivierwater. Maar de wens om de drinkwaterbedrijven uit de duinen te verdrijven bleef in de tekstverwerkers staan tot in de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening van Jan Pronk (2001) aan toe.

De drinkwaterbedrijven reageerden door deskundig te worden op het gebied van natuurherstel. Er werden alternatieven ontwikkeld zoals diepinfiltratie. Er kwamen regeneratieprojecten om weer meer vochtige duinvalleien te krijgen. Er werden grote grazers ingezet. Sindsdien zijn de biologen overtuigd van de goede bedoelingen van de drinkwaterbedrijven.

Maar nu begonnen de recreanten zich verwaarloosd te voelen. Ze kregen de indruk dat er natuur werd gemaakt voor de biologen, met steeds meer bordjes 'Verboden toegang'. Lokale politici beschuldigden drinkwaterbedrijven van dienstbaarheid aan de 'groene maffia', en dat nota bene van hun centen. Het Rathenau Instituut signaleerde een bredere maatschappelijke trend, en het rijksbeleid ging om: Geke Faber publiceerde de nota Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur (2000). De recreatieve waarde van natuur moet worden gekoesterd, anders valt het draagvlak voor natuurbehoud weg.

Sinds die tijd zijn drinkwaterbedrijven met succes steeds actiever geworden in de recreatie: wandel- en fietspaden, bezoekerscentra, speelbossen en ga zo maar door. Zo zorgen drinkwaterbedrijven ook voor het door de recreant zo gewenste toezicht, voor zowel de veiligheid als de bescherming van de bron. In het hele land krijgen waterwingebieden een belangrijke plek in het regionale recreatiebeleid.

De rollen zijn inmiddels omgedraaid. Het beheer van recreatie- en natuurgebieden door drinkwaterbedrijven wordt door staatssecretaris Dijkema in de Natuurvisie (2014) als voorbeeld gesteld. Uit het verdomhoekje naar het erepodium. Toch blijft de basis dezelfde. Drinkwaterbedrijven moeten voorkomen dat de bron vervuult. Dat kost geld en moeite, maar de klanten hebben dat er graag voor over, zeker als er waardevolle natuur en recreatie voor terugkomen.

*Piet Jonker
Algemeen directeur Dunea N.V.*